

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פה.

עין משפט
נר מצוה

1 א מיי פ"א מהלכות
מ"ח ב' סמג עשין
י' טו"ש ע"י ס' רמה
סעף ב:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

(א) פסקים טו, (ב) שנת
קני: (ג) תענית ח: (ד) י"א
בארבעה, (ה) אמות דלמיה
בג"ל, (ו) י"א בארבעה,
(ז) שנת סג, מ"ק טו;
(ח) נ"י חס' כחובות סב;
(ט) זכ"י נט, ד"ה הוטו;
(י) יתב מ' תענית כ"ל
וק כל הי כמקור, ר"ל;
(י"א) כמ"י קנינא [בנהדרין
ל"ג, (י"ב) גדרים פ"א, ע"ש];
(י"ג) עירובין כח: מ"ק
קיימא כפרים וכן עיקר
ע"י ערוך ערך קנינא,
(י"ד) כמ"י קנינא,

הגהות הב"ח

(א) גמ' הוה שדיין בני
כרכושא: (ב) רש"י ד"ה
שמקפח וכו' בני כשהיה
נשבע:

מוסף רש"י

אהורייה דבי רבי.
מנונה על הסוסים
והפירות שלו (שבת ק"ג).
קשי יומא דמיטרא.
שאין בני אדם יתלן לשנות
לרסיק, כיומא דדינא.
שני ותמישי שמקפצין בני
אלס לזון עט חבייהו
כמקת עורא, שיש הומת
וקולת ואושות כיוס
הגשמים כיוס הדון (תענית
ח). קטין חריך שקיה.
ר' זילא גולא הוה ומכרו
שוין ע"י מעשה דביק
נפשיה במורה שגירא וקרו
ליה מריבא קטן שקי
(סנהדרין לו, ע"פ הגירסא
בגמ' ט"ס).

ר"ש הא דאמרן. דקאמר אתה ארי בן שועל: בני צהירה. במס' פסקים שהיו נשאים ונשציל שראו להלל שהיה גדול צמורה ועלה אללן
מבבל עזבו נשיותן ומינוהו נשיא עליהן: דהוה להלל עדיוף מינייהו. והלכות שהיו נשאלות מהן צבית המדרש נעלמות מהן וצושין בדבר:
חזינן יסורין. שראה שהועילו יסורין של ר"א שלא שלטה בו רימה: בלמיטא. אכן צמקוס קטנים: לפיכא. חולי צמקוס הפה ושמו
מישג"א: אהורייה. שומר סוסין:
לאשו תחת כנפי כסותו: אמרי.
ברקיעא: כנשא ציפא. מכבדת
הצית: שדיין בני כרכושא. היו
מוטלין שם בני חולדה: ואפי' הכי.
דלא אתא מיטרא בנהיה שני: כי הוה
עקרי פוגלא. לזון: ממשרא. מן
הערוגה: הוה קיימא ציפא מליא
מיא. הימה הגומא עומדת מליאה
מים: שוכרו בשמונה. מתמת יופיו:
אסמיה צרכי. שיהו קורין אותו רבי
כדי שיתקנה וישיש (אל) לזו על ת"ת
ואשמייה. מסרו לר' שמעון ללמדו
מורה: כל יומא הוה אמר. אותו
הבן: לקרייהו אנה אויל. לעירי אני
חפץ לילך: מומי עוונה דא. בשבעה
הנחמי זאת ולא אשאל עוד לילך:
ולוקח נפשו. המלמדו מורה קוניה
לזון: זער מערה. שנתבאו שם ר'
שמעון בן יוח' ור' אלעזר בנו י"ג
שנה צמ' שבת (דף ל"ג): שמקפח
אם בניו. שהיה רגיל לאמר אקפח
את בני (ט) כשנשבע: ורבי למה ליה
כולי האי. לחזור על בני אחרים
לשאל אם יש לו בן: אם תשוב
ישראל למוטב בתוכתך ואשיבך אלי
ולפני תעמוד הקצ"ה אמר לי שאעמוד
ואתקיים לפניו אם אוכל להשיבכם:
יקר מוולל. ת"ח מע"ה: מפיד ומפי
זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעסה
ועד עולם. הקצ"ה אמר כך אני ערב
מעמה שלא ימוש עד עולם: ארבעין
סעיפא. שלא תפסקו תורה מזרעו:
גמרא דבבבא. גמרא שלנו: דלא
ניטרידיה. כשעלה לארץ ישראל ללמד
מפי ר' יוחנן ואמוראין שבאך ישראל
לא היו בני ממלוקת ונמון זה לזה
כשמן כדאמר' בסנהדרין (דף כד).
ומיישצין את הטעמים בלא קושיות
ופירוקין: קטין חריך שקי. דלניש גולא
הוה: דבר זה. על מה אבדה הארץ:
אמרו

ובני בתירה ויונתן בן שאול רבן שמעון בן
גמליאל הא דאמרן בני בתירה (ב) דאמר מר
הושיבוהו בראש ומינוהו לנשיא עליהן ויונתן
בן שאול דקא"ל לדוד: ואתה תמלוך על
ישראל ואני אהיה לך למשנה ממאי דלמא
יונתן בן שאול דהוא דגריר עלמא בתר דוד

הוה עתיר משבור מלכא. פי' מוצל
בהמומיו של רבי כדאשכחן
נמי בצלשית רבה (פ' טו) זבל
בהמומיו של יתכן ולא כספו וזהו
של אצנימלך:
אסמיה

בני בתירה נמי דהוה להלל עדיוף מינייהו אלא רבן שמעון בן גמליאל ודאי
ענותן הוה אמר רבי חביבין יסורין קבל עליה תליסר שני שית בצמירתא ושבע
בצפרנא ואמרי לה שבעה בצמירתא ושית בצפרנא אהורייה דבי רבי הוה
עתיר משבור מלכא כד הוה רמי כיסתא לחיותא הוה אויל קלא בתלתא מילי
הוה מבוין דרמי בההיא שעתא דעייל רבי לבית הכסא ואפי' הכי מעבר ליה
קליה לקלייהו ושמעו ליה נחותי ימא ואפי' יסורי דר' אלעזר בר' שמעון עדיפי
מורכי דאילו ר"א בר"ש מאהבה באו ומאהבה הלכו דרבי ע"י מעשה באו
וע"י מעשה הלכו ע"י מעשה באו מאי היא דההוא עגלא דהוה קא מממו
ליה לשחיטה אזל תליא לרישיה בכנפיה דרבי וקא בכי ליה זיל לכך
נוצרת אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין וע"י מעשה הלכו יומא
חד הוה קא כנשא אמתייה דרבי ביתא הוה (ב) שדיא בני כרכושא וקא כנשא
להו אמר לה שבקינהו כתיב ורחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם נרחם
עליה כולהו שני יסורי דר' אלעזר לא שכיב איניש בלא זמניה כולהו שני יסורי
דרבי לא איצטרך עלמא למיטרא דאמר רבה בר רב שילא קשי יומא
דמיטרא כיומא דדינא ואמר אמיימר אי לאו צריך לעלמא בעו רבנן רחמי
עליה ומבטלי ליה אפי' הכי כי הוה עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימא בירא
מליא מיא איקלע רבי לאתריה דר' אלעזר בר' שמעון א"ל יש לו בן לאותו
צדיק אמרו לו יש לו בן וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתה בשמנה אתייה
אסמיה ברבי ואשלמיה לר' שמעון בן איסי בן לקוניא אחות דאמיה כל
יומא הוה אמר לקרייתיה אנה איזיל אמר ליה חכים עבדו יתך וגולתא דדהבא
פרסו עלך ורבי קרו לך ואת אמרת לקרייתיה אנה איזיל אמר ליה מומי עוונה
דא כי גדל אתא יתיב במתיבתא דרבי שמעיה לקליה אמר הא קלא דמי
לקליה דר' אלעזר בר' שמעון אמרו ליה בריה הוא קרי עליה פרי צדיק עץ
חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה ר' יוסי בר' אלעזר בר' שמעון
ולוקח נפשות חכם זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא כי נח נפשיה אמטוהו
למערתא דאבוה הוה הדרא לה עכנא למערתא אמר ליה עכנא עכנא פתח
פיך ויכנס בן אצל אביו לא פתחה להו כסבורים העם ולומר שזה גדול מזה
יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה
לא היה בצער מערה איקלע רבי לאתריה דר' טרפון אמר להו יש לו בן לאותו
צדיק שהיה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו וכל זונה שנשכרת

תורה אור השלם
1 ויאמר אלין אל תיקא
בי לא תמצאך יד שאול
אבי ואתה תמלך על
ישראל ואנכי אהיה לך
למשנה וגם שאול אבי
ידע בך: שמואל א כג יז
2 טוב יי לכל ורחמי על
כל מעשיו:
תהלים קמה ט
3 פרי צדיק עץ חיים
ולקח נפשות חכם:
משלי יא ל
4 לכן כה אמר יי אם
תשוב ואשיבך לפני
תעמד ואם תוציא יקר
מזולל כפי תהיה נשבו
הקח אליך ואתה לא
תשוב אליהם:
ירמיהו טו יט
5 ואני זאת בריתי אותם
אמר יי רחמי אשר עליך
דבר אשר שמתו בפיד
לא ימוש מפיד ומפי
זרעך ומפי זרע זרעך
אמר יי מעתה ועד
עולם:
6 מי האיש החכם ויבן
את זאת ואשר דבר פי יי
אלי ויגדה על מה
אבדה הארץ נצתה
במדבר מקלי עבר:
ירמיהו ט ט

בשנים שוכרתה בשמנה אתיוהו לקמיה אמר ליה אי הדרת כך יהיבנא לך ברתאי הדר ביה איכא דאמרי
נסכה וגירשה איכא דאמרי לא נסכה כלל כדי שלא יאמרו בשביל זו חור זה ולמה ליה כולי האי דאמר רב
יהודה אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר'
יונתן: כל המלמד את בן חבירו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר ואם תשוב ואשיבך לפני תעמוד
וכל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו הקב"ה גזור גזירה מבטלה בשבילו שנאמר ואם תוציא יקר
מזולל כפי תהיה אמר ר' פרנך אמר ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם
שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרע
זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם מאי אמר ה' אמר הקב"ה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם
אמר ר' ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה רב יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקרויהו לא
ימוש מפיד יתיב ארבעים תעניתא אחריו ואקרויהו לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרעך יתיב ארבעים תעניתא אחריו
אתא ואקרויהו לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומפי זרעך אמר מכאן ואילך לא צריכנא תורה מחזרת על
אכסניא שלה ר' זירא כי סליק לארעא דישאל יתיב מאה תעניתא דלשתכח גמרא בבבא מנייה כי היכי
דלא נטרדיה יתיב מאה אחרניתא דלא לשכוב ר' אלעזר בשניה ונפלין עילויה מילי דצבורא ויתיב מאה
אחריו דלא נשלוט ביה נורא דגיהנם כל תלתין יומי הוה בדיק נפשיה שגר תנורא סליק ויתיב בגויה ולא הוה
שלטא ביה נורא יומא חד יהבו ביה רבנן עינא ואיחרכו שקיה וקרו ליה קטין חריך שקיה אמר רב יהודה אמר
רב מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה אבדה הארץ דבר זה
אמרו

לעזי רש"י
מישג"א [מושג"א].
פפרת הפה (מהלה).